

REGALOS del present número:

Segón folletí de la joguina cómica

ELS DOS CUNILLS

(FREDERICH FUENTES, fill).

Ultim de la preciosa novela ilustrada

LLUYTA DOMÉSTICA

(KINDEL, traducció de BORI Y FONTESTÀ).

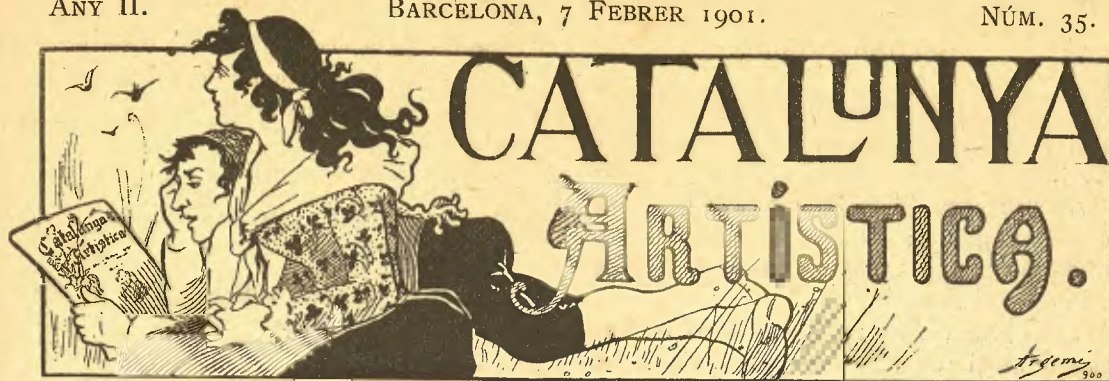
Primer de la no menos interessant

LA "MIONETTE"

(EUGENI MULLER).

Núm. 35.

15 céntims.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:

Raurich, 20, principal.

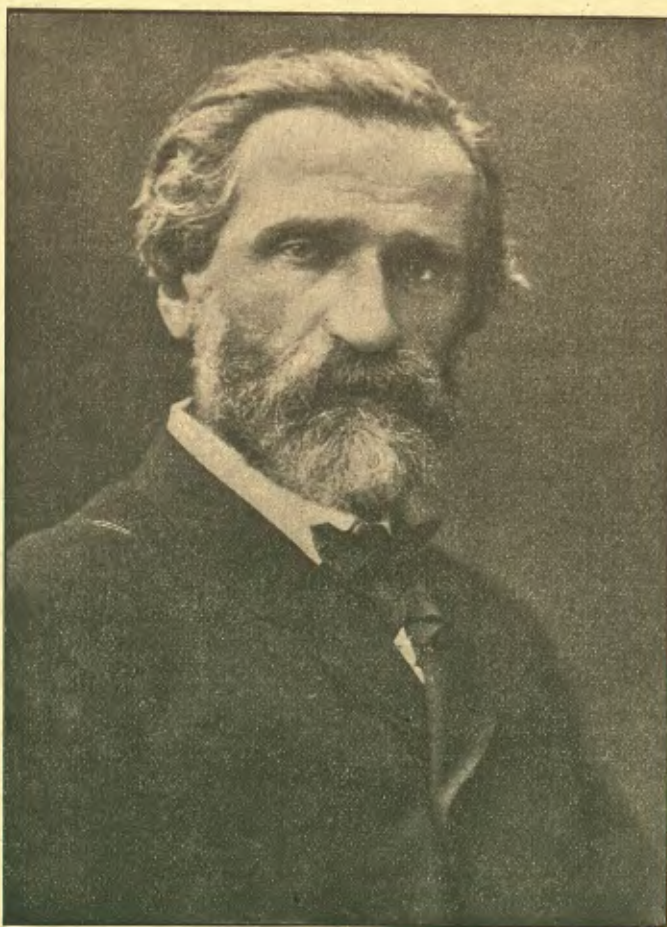
NÚMERO CORRENT. 15 CÉNTIMS.

» ATRASSAT. 20 »

Director: J. Ayné Rabell.

Administrador: Bartomeu Lloró.

MUSICHS CÉLEBRES

JOSEPH VERDI, mort el mes passat á Milán.

Joseph Verdi.

Una de las figuras de més relleu que l'Art musical ha produhit en el passat sigle, es en Verdi.

L'ilustre compositor ha mort, però quedan perque son geni sia recordat, un devassall d'inspiradissimas obras sevas que constituheixen un extens repertori.

Deixa'l gran mestre 27 óperas escrites. Véuselas aquí ab las fetxas en que foren estrenadas.

Oberto, Conte di S. Bonifacio (Scala, de Milán, 1839).—*Un giorno di regno* (Scala, 1840).—*Nabucodonosor* (Scala, 1842).—*I Lombardi alla prima crociata* (Scala, 1843).—*Ernani* (teatro Fenicie, de Venecia, 1844).—*I due Foscari* (teatro Argentina, de Roma, 1844).—*Giovanna d'Arco* (Scala, 1845).—*Alzira*, (teatro S. Carlos, de Nápoli, 1845).—*Attila* (teatro Fenice, de Venecia, 1846).—*Macbeth* (teatro Pergola, de Florencia, 1847).—*I masnadieri* (teatro Regina, de Londres, 1847).—*Ferusalem*, ampliació de *I Lombardi* (teatro de la Opera, de Paris).—*Il Corsaro* (teatro Grande, de Trieste, 1840).—*La battaglia di Legnano* (teatro Argentina, de Roma, 1849).—*Lluisa Miller* (teatro S. Carlos, de Nápoli, 1849).—*Stiffelio* (teatro Grande, de Trieste, 1850).—*Rigoletto* (teatro Fenicie, de Venecia, 1851).—*Il Trovatore* (teatro Apolo, de Roma, 1853).—*La Traviata* (Fenice, de Venecia, 1853).—*Les vepres siciliennes* (teatro de la Opera, de Paris, 1855).—*Simon Boccanegra* (Fenice, de Venecia, 1857, després reformada pera la Scala, de Milán).—*Aroldo* (teatro Nuovo, de Rimini, 1857).—*Un ballo in maschera* (teatro Apolo, de Roma, 1859).—*La forza del destino* (teatro Imperial, de Pietrolongo, 1862).—*Macbeth* (reformada, teatro Lirich, de Paris, 1865).—*Don Carlo* (teatro de la Opera, de Paris, 1867).—*Aida* (estrenada no sé en quin teatro del Cairo en 1871).—*Otello* (Scala, de Milán, 1887).—*Y Falstaff*, en el propi teatro l'any 1893.

Ademés, l'ilustre mestre havia escrit molta música *di camera* y valiosas composicions distintas, entre ellas l'*Hymne de las Naciones*, compost pera la Exposició de Londres de 1862, la grandiosa *Missa de Requiem* pe'l primer aniversari de la mort d'Alexandre Manzoni, executada en la iglesia de Sant March, de Milán, en Maig de 1874, el *Pater-Noster*, de Dante, donat

á conéixer en la Scala de Milán, y altrás composicions sacras que havian fet las delicias dels auditoris que tingueren la fortuna de sentirlas.

¡Gloria al célebre músich!

P.

L'HIVERN

(CANSONETA.)

*Cuan el rossinyol
son cant hermós para
demostra ben clar
que l'hivern s'atansa.*

Las flors van morint
pe'l fret corsecadas
els boscos y camps
migrejan l'ufana.
Sols vera tristor
ens mostra la plana
y'l groguénch fullám
se'n va del brancatge.

*Cuan el rossinyol
son cant hermós para...*

Ja torna aquell temps
de tanta anyoransa
que als arbres y camps
la boyra embolcalla.
Ní un sol aucellet
se veu volá en l'ayre
que tots van morint
de fret y de gana.

*Cuan el rossinyol
son cant hermós para...*

El vell Canigó
se'n posa la capa
blanqueta, de neu
que'ls cors de fret mata.
També ha mort mon cor,
y m'ha arrencat l'ànima...
¡no'l fret de l'hivern!
¡el cor d'una ingrata!

*Cuan el rossinyol
son cant hermós para
també paro jo
perque no tinch ànima.*

JOAN GRATACÓS.

Capetas.

Cuánts n'hi há que ab la careta de bons amichs t'adulan, y per darrera't vénen ab la més refinada hipocresía.

* *

En cap pahís del mon ballan tant com nosaltres; ballém cuan el govern vol, y per í í ¡la ballém mare!

R. HOMEDES MUNDO.

La dona catalana

¿No es veritat qu'entristeix el pensar en l'indiferència ó despreci que senten l'inmensa majoria de las donas de casa per tot lo que porta'l sagell nostre?... Y aixó que tant de bé están cridades á fer entre l'element mascle, que's hi té, tanta estimació y al que corresponen indignament, esborrant de la seva personalitat, aquellas qualitats més remarcables, que l'havían fet abans, mereixedora del carinyo y respecte de tots els homes. ¿Es que las cosas de la terra no's hi despertan cap afecte?... Jo'm resisteixo á créureho y ho atribueixo més que á rés, á l'educació mateixa que se's hi dona en la familia, que avuy més que may se troba mancada de las condicions escencials pera serho. Podrán créurer que eixa educació vesteix, però en realitat no's hi fá cap bé; molt al contrari, las fá desmeréixer en el concepte que de la dona té cada poble. De dita educació, ne resultan tantas y tantas noyas com

avuy van pe'l món, sens més coneixements, que's dels saludos y demés cerimonias que corresponen á cada acte ó festa que's donan en *la alta societat*. De fondo cap d'ellas ne té; aixís ocorre, que si un no vol sentir *desbarrar*, conversant ab senyoretas sobre assumptos sérios, ha de recórrer al tant gastat parlar de modas ó bé si un es poch escrupulós, pot estirar el programa retallant ab més ó menys motiu al próxim.

Byron, el poeta de vol genial que tanta influencia exercí en la literatura europea á comensos del sigle, pera conéixer á un poble's ficsava y estudiava avans que rés, la dona, porque en ella creya véurer reflectat l'esperit d'aquell.

¿Puig per qué, donas catalanas, s'empenyéu en pérdrer la vostra personalitat, qu'es la de tots nosaltres?... Jo be veig que la culpa no es tota vostra y per aixó'm dirigeixo de dret á vosaltres, pera de-

CLEOPATRA (Cuadro de V. Margetron).

manarvos, que us desoblidéu de passats judicis y penséu que sou quelcóm y que tenu com els homes, obligacions que cumplir ab la patria. A més de procurar per vostre enlayrament, estudiant la nostra historia, escribint y llegint en catalá preferentment, cobrant aixís amor per lo de casa; debéu també ensenyar als vostres fills á pregar, si ho feu, en llengua catalana y no en la forastera que tan de mal ens ha fet; cantantlosi mentres els bresséu cansons de la terra plenas de melangiosa esperanza, bo y cuydant després, de que sa educació sigui ben sólida, pera obtenirne un altre fruyt del que fins ara heu dat. D'aquest modo n'eixirán els futurs redemptors de las terras esclavisadas, mentres que del darrer, sols heu produhit xicots neulits y xorchs, sense cap idea capassa d'obrir el cor y enlayrar l'esperit.

SANTIAGO FOLCH.

La Sultana.

(DE VÍCTOR HUGO)

¿Encar' no he despoblat prou
mon Harém, divina hebrea?
Deixa viure en goig y pau
las pocas donas que restan.
¡Prou gelos! ¿No es horrorós
que cada cop que tú't ventas
dongui un cop d'aixa'l butxi?...
No temis, Sultana meva:
¿no ets ma favorita tú?
¿no ets aquí mestressa y reyna?...
No arrenquis de mon poder
cada nit una sentència.
Cuan en tos brassos m'estrenys
y es ton carinyo més tendre
y més dolços tos petons
y'ls teus ulls més languidejan,
cada carícia, ma huri,
costa'l cap d'una d'aqueixas!...

* * *

¡Tan gelosa ab tants plahers!
¡Tan crudel, siguent tan bella!
¿No soch teu? ¿quín mal t'ha fet,
encegantme com m'encegas,
el foch ardent de las cent
bellesas que en vá me temptan?
Que't vegin gosar ab mí
¿qué més vols? rabiant d'enveja.
Es per' tú mon regne, l món,
els anhels tots, ma existència.
Per' tú sola, sols per' tú
es mon poble que'm venera
y Stambul que, vora'l mar,
aixecantne sas mil fletxas,
sembla imponent flota á punt
anclada en eixas riberas.
Xipre es pera tú també
ab recorts que la celebran;
y Bazora com Mozul;
y Trebizonda, ma estrella,
ahont el món del comers
té'l centre de sas riquesas;
y Fez, arrastrant sos rius
or en póls en lloch d'arenas;
y Erцерum ab sos camins
enllosats de finas pedras;
y Smirna, blanca com neu,
que'l mar amorós la besa...

* * *

Digam, ma Sultana; ¿tèms
las blancas fillas de Grécia
ó las miradas ardents
de las caldejadas negras,
ab ton cos moreno, hermós,
que daura'l Sol de ta terra?...
Gosa en pau de ma passió.
¡¡¡No vulguis, divina hebrea,
que per cada sospir teu
caygui sagnanta una testa!!!

J. BARBANY.

* * *

Cuan vaig rebre'l desengany
que'm vares doná en mal'-hora
vareig jurar que may més
estimaría á cap dona.
Prou n'hi trobadas, al pas,
que ab mirada encisadora
han provat d'ablani'l cor
que ja s'es tornat de roca,
pró sols han lograt de mi
véurem ab la testa cota,
puig no las goso á mirar
perque ab tu s'assemblan totas.
Ellas prou s'hi han esforsat
en mostrarse'm amorosas,
mes jo sempre desdenyós...
¡Y no m'han fet res las pobras!

JOSEPH FERRÉ Y ROIG.

Cap-vespre d'Abril. (1)

Cada sol troba més fullas
en els arbres del jardí,
si avuy sols fullas hi troba
demá ja hi trobará nius...

No plorém donchs eixas postas
tant hermosas, amor meu,
que las postas no son tristas
cuan fan viure eternament...

ANGEL MONTANYA.

De mon jardinet.

A cada rosa que trencó
dei meu jardí,
dolcissims besos hi escampo
com si fos nin.
Res te d'estrany, dolsa aymía,
lo qu'ara't dich;
las rosas semblan tas galdas
hont tants n'hi tinch.

—
A voltas me ficso,
en que las abellas
xuclan las aromas
de tendres floretas.
¡Pogués transformarmhi,
y serne com ellas!...
¡oh, com xuclaría
tos llabis de verge!

R. CAMPINS Y SERRA.

Vilassar de Dalt.

(1) De la colecció de *Cap-vespres* llegits en el Ateneu.

ISLAS BALEARS. — EL PONT ROMÀ DE POLLENSA.

Glops de fel.

La tós seca ressonava en mitj del silenci d'aquella nit tan trista y fosca; el vent apagava ab sos esbufechs el llum d'oli que hi havia sobre la taula miserable, burlantse de nostras precaucions al filtrarse tossudament per las esclotxas dels vidres vells y entelat; el fret, un fret d'hivern aspre y corgelador de forsas y energias, ens fuetejaba els membres ab l'estremiment de sas geladas caricias; el remor de la tempestat que'ns esporuguia, arribava com ofegat per crits d'angunia suprema; més no eran ni l'aygua, ni el fret, ni el vent que'ns esporuguian; el sofriment del cos no es res al costat del sofriment de l'ànima, y aquest era ben fort y ben terrible.

Aquella tós continua y desesperant no mimbava, y'm feya empalidir endevinant una mort trista en la soletat d'una passió malehida avants de néixer en dos cors units per l'infortuni; m feya sentir sota la pell un fret que'm glassava'ls ossos en un remor d'huracà tempestuós que tot ho avassalla, y'm torturavan el cervell pensaments tristos.

—Escóltam, vida meva,—vareig dirli, apretant entre las mevas sas mans geladas per la caricia de la mort que demunt del seu cap se

gronxolava;—escóltam; ¿per qué, per qué ploras sempre; per qué t'abandonas á l'enfermetat que't corca las entranyas? ¿Per qué'm vols deixar sol, tot sol en aquest món de desventuras? ¿Qué faré si'm deixas abandonat ab el fantasma de la mort sempre darrera dels meus passos, seguintme ab ton recort tota la vida? No, no vulgas morir; has d'esser meva, meva per sempre, ma estimada!

Tu has suferit massa, tan jove; molt aviat has tingut de sostenir una lluyta contra tot y contra tots per venir ab mi; si'm creus á mi tan sols, si't posas bona, anirém lluny, ben lluny per reforsar la salut teva; viurém entre sers que sigan més humans que aquí; y que en un recó de la llar benhaurada hi guardin un lloch pe'ls que corran el món malehits sempre.

Un'altre atach de tós seca com una rialla sarcástica, va deixarme esglayat y ab la paraula á la boca, tement el pròxim fi d'un'ànima; una estreta de mà fou l'adeu de despedida; y jo vareig quedarme plorant llàgrimas de foch y petonejant un cadàvre, mentres á fora els darrers udols de la tempesta venian esmortuits pe'ls crits de joya y'ls cants de la nit de festa que recomensava, portantme l'eco com el rebuig del món enter per tota una existència!

JOAN COLOMINAS MASERAS.

La Rondalla

—Avia, contéu la rondalla
que'ns prometeren anit...—
crida alegre la quitxalla
cuan la vella'ls fica al llit.
Y á un ros com soleyada
y á una nena ab rostre hermós
dona l'avía una besada,
y dos besos reb dels dos.
Vol el noy la rondalleta
puig sentintla's dormirá,
y ab goig, l'avía, satisfeta,
comensa aixís á contá:
—Era una reyna molt rica...
—No, no, interromp el brivall,
vull aquella, tan bonica...
¡la rondalla del treball!—
—No, ávia, no, la de la reyna,—
crida la nena... Contéu.
—Més me plau la de la feyna,
á la Bel no la creguéu...—
La pobra vella, agradosa,
vol tenir contents als dos;
á la nena tan xamosa
y al xaval de cabell ros;
y'ls diu aixís:—Primer la una,
¡la del treball!, y demá
la de la reyna moruna
l'avieta us la contarà.—
Satisfeta la quitxalla
resta sumissa escoltant;
y la vella, la rondalla
á sos nets els va explicant:
—Una vegada hi havia
un hereu d'un Mas molt rich
que's passava nit y día
passejant y anant bonich.
Com era rich fins de sobras
may se li acabava l'or
y, al revés dels germans pobres,
malgastava'l seu tresor.
Las festas majors seguía,
no deixava cap tíral
y l'ensava en sa follía
per no res un dineral;
duya al gech cadena fina,
bonas robas y joyells
¡y no usava barretina
com son pare y altres vells!
Ell, barret comprat á vila,
no hi vestía de vellut
puig deya que no l'estila
qui té orgull y un dot crescut.
Veus'aquí que malgastava
sens pensar en l'endemá,
¡y dels pobres, se'n burlava
perque havian de sirgá!...
Jove y amo de riquesas
creya que'l món era seu
no pensant, en sas malesas,
en la voluntat de Deu...
Mes Nostre-Senyó al mirarlo

pe'l camí del mal, va dí:
«Jo prometo castigarlo»,
y, fills meus, ho va fé així.
Van passar días y días
y l'hereu del Mas més rich
va acabar sas alegrías
acabant d'anar bonich...
¡Va jugar!... ¡quina vilesa!
y ho va pérdrer tot al joch;
va enmalaltí, y la pobresa
s'hi atansava poch á poch,
fins que al ultim sas hisendas
van anar de cap-per-'vall,
y xacrós y sense rendas
y enemich del sant treball,
bo y trucant de porta en porta
va trobarse d'un plegat
implorant ab veu mitj morta
un rebrot de caritat.
Allavors de son desfici
va adonarse ¡quin torment!
rosegantlo el corch del vici
el matá el remordiment...
Es aquesta la rondalla,
fillets meus, prenéu mirall;
no es felís qui no treballa,
que la vida es el treball!
—Sí, ávia, sí... el menut murmura
adormintse á mitj resá...
el treball... es... la ventura...
féume'n apendre... demá...

J. AYNE RABELL.

Cuadret

¡Qué vern'es el día, qué rúfol, qué gris!
La platja ¡qué solal y el poble ¡qué trist!
Solcant la mar blava, y endins, molt endins,
navega sens rumbo malmés bergantí.
Tots son fills del poble els braus que hi van dins;
tots tenen esposa, y pares y fills.
Lluytant per la vida, se'n van á morir,
que assota al navili fort vent de garbí,
y onadas monstruosas se'l van engolint.
¿No hi valen esforços, y els pobres marins
la tomba trobaren al fons de l'abim!

.....
¡Més vern es el día, més rúfol, més gris!
La platja ¡més solal y el poble ¡més trist!
Mullant sas parpellas el plor més sublim,
rugosa la cara de tant greu sofrir,
portant dol á l'ànima y el cor fet bossins,
al fons de l'iglesia y als peus d'un Sant-Crist
hi resan esposas y pares y fills.
¡Quín cuadro més tétich, quín cuadro més trist!
y en cambi pe'ls náufrechs ¡qué hermós! ¡qué sublim!
¡Qué sos prechs al rébrer els pobres marins
somriuhen gojosos allá, al Paradís!

F. CARRERAS P.

GENT DE MAR (Cuadro de Dionís Baixeras).

El lleó boig.

A las últimas horas de la tarde els grans jardins de la ciutat van quedar solitaris.

El sol se'n va, y llença un bes de foc qu'arbor tot el cel; els arbres semblan allargar, més que may, sas branques nuas com pera donar l'últim adeu al dia.

El brau lleó, contempla magestuosament aquella posta encesa á través dels barrots negres de la reixa... ¡Be prou que las coneix las postas ruelas!

La contempla de fit á fit y en son cervell sanguinós s'hi filtra l'anyoransa grisa... Anyora el gran desert, el mar de sorra; anyora'ls horitzons ruents y la quietut inmensa.

De sopte, veu llampegar devant sos ulls la carn sangnosa y s'hi aboca ab fúria; entre sas urpas la reté y mossega... més tot seguit l'escup. ¡Oh la carn feble, la carn que li donan, la que no l'ha guanyat ab sa bravesa, qué dolenta la troba! La deixa en un recó y s'ageu altre cop ab majestat. Torna á clavar els ulls en la volta que crema y anyora'l gran desert, el mar d'arena.

Els jardins quedan sols; la nit se tanca.

Prompte els ciutadants, ab boca estúpida, anaren repetintse la sentència. «El lleó s'ha locat.» Y'l poble, ab gran dalit, acudi als jardins solitaris á contemplar l'exaltació estremada d'aquella bestia folla.

Amunt y avall, sense descans, el lleó's passejava ab neguit vertiginós, tancat entre'ls barrots de sa gàbia de ferro. ¡Un espay ben petit pe'l rey del gran desert!

De sopte, la bestia s'aturava, llensava un bram ple de dolor potent y fitava'ls seus ulls sangnosos en la multitud bellugadissa... ¡Y'l poble reya devant del dolor noble!

¡La carn, la carn que no volia li feyan llampegar aprop dels ulls pera excitarli'l desitj d'obtenirla! Ell s'hi abrahonava, l'estripava tot bramant ab feresa, y sens tastarla seguia passejantse amunt y avall, sempre entre'ls barrots negres de sa gàbia petita... Mes l'hora de sa desesperació era al cap-vespre quan el cel s'encenia; llavors sos brams seguits queyan damunt dels jardins ab una tristor estranya y semblavan arrasarlos. El desert, el mar d'arenas se presentia en els crits mascles d'aquella bestia que sofria.

Y arribava la nit; els jardins quedavan solitaris y'l lleó, sol ab son dolor, seguia passejantse amunt y avall, tancat entre ferros, ab els ulls guspirants.

Trencant la pau inmensa de la nit, els brams desesperats de la bestia folla pe'l desitj de llibertat, extremian las plantas malaltissas dels jardins ciutadans. Y'ls que passavan, al sentir ressonar, ab misteri, entre las ombras, els brams de la bestia, se deyan «es el lleó boig» y desitjavan penetrar en els jardins tancats, pera contemplar una vegada més, á la bestia folla.

Mes la distracció dels ciutadans s'acabá prompte. Un mati varen trobar al lleó mort pe'l desitj de llibertat. Els ulls sangnosos, el morro apretat contra la reixa y las urpas esgarradas de tant gratá'ls barrots... ¡Oh quin torment!... pera seguir á la llum ruenta de la posta s'havia establert contra la reixa. El cop fou sech y feixuch; un núvol de sanch li emboyra'l cervell y caygué á terra, abressat ab l'agonia.

Y'l desert, el mar d'arena, la llibertat ¡oh qu'eran lluny encara!

JOAN OLLER Y RABASSA.

Marina.

Es la matinada. El mar calmós sembla adormit, y al respirar suaument l'ona's fa imperceptible á son confi, allá baix, en la platja, festonejada per son etern vá-y-vé mandrós, ab remors humils; y's desfá en el sorral, humit encara per las onadas de la nit avans, fermas y espantables. El sol sembla una aparició maravellosa eixint majestuós com del fons del mar; y's va elevant, sobirá del món. Y extenent els seus raigs protectors ompla de llum y joya l'espay... Els núvols, que poch avans s'arrossegavan dins las ombras de la nit recobran sa blancor immaculada y's coloran al bes del sol ixent, com donzellas púdicas, d'un vermell que te colors d'incendi. Quelcóm d'extrany y fantasiós envolta la terra que's deixonda.

La barca zich-zeja en mitj la calmosa mar, mentres els minyons plegan el velám disposats á fendir els remes en l'aygua, ardintse pera guanyar la platja y, contents, reman, bromejan y cantan, que aquella nit la pesca ha sigut abundosa y la barca avansa triunfant, plena á curull.

SADURNÍ DE NOYA.

PRIMER CERTAMEN LITERARI-MUSICAL

de Catalunya Artística

Composicions rebudas

FINS EL 31 DE JANER, ÚLTIM DIA D'ADMISIÓN.

LITERARIAS:

174. **Dol de patria:** lema: *¡Llahor als honrats!* — 175. **Lo beato Joseph Oriol:** lema: *En éxtasis.* — 176. **Epitalami:** lema: *Bó y brindant.* — 177. **Solixent:** lema: *Apuntació.* — 178. **Duas espinas espuntadas:** lema: *Cuadret montanyés.* — 179. **L'Apostol** (novela), lema: *Guar-demnos de falsos profetas.* — 180. **L'Allau:** lema: *Natura.* — 181. **Amorosa:** lema: *A la de sempre.* — 182. **En alta mar:** lema: *Apólech.* — 183. **Carta:** (sense lema). — 184. **La Caritat:** lema: *Llas ets d'amor entre'l Senyor y l'home.* — 185. **Monólech d'un modernista:** lema: *¡Anima... larsel!* — 186. **La Convalescencia:** lema: *Nota barcelonina.* — 187. **La mar sagrada:** lema: *Qualis est et quia venti, etc.* — 188. **Roser de Maig:** lema: *Costums de la terra.* — 189. **Sembra nova:** lema: *Llevar santa.* — 190. **Posta de sol:** (ve sense plech clos y sense lema). — 191. **L'amor de l'antigó:** lema: *Costums de la terra.* — 192. **La nostre:** lema: *Demà ó bé cuan sigui, etc.* — 193. **Istiu:** lema: *Mitj-diada.* — 194. **La mort del Compte:** lema: *D'aquell temps.* — 195. **El pas de la mort:** noveleta catalana. — 196. **La carbonera:** lema: *Polvos d'arrós.*

MUSICALS:

48. **Pom de rosellas** (sardana): lema: *Ab floyre de ginesteras, violas y romant, etc.*

ART Y PATRIA

Ab un ple á vessar va celebrar la nit del passat diumenge aquesta jova institució, una simpática Festa Artística en el Saló de Cátedras del Ateneu Barcelonés. CATALUNYA ARTÍSTICA, al felicitar á tots els que prengueren part en la vetllada per l'Écsit que

obtingueren, se felicita á sí mateixa ja que un bon nombre d'ells son de sos més estimats redactors y colaboradores.

S'obrí la festa ab una hermosa *Salutació* del notable Joan Maragall, escrita expressament pera la joventut d'«Art y Patria» y llegida per en Rafel Nogueras y Oller; seguí en Xaxier Viura ab son treball titulat *Herus y Leandre*, digne fill de sa imaginació potent; en Busquets y Punset proporcioná un rato agradabilíssim ab *L'hostal dels Malcunyats*; foren escoltadas ab molt gust las cansonetas *Pirenencia y El taronger florit*, d'en Joan M.ª Guasch, y tancá la part literaria en Joan Oller y Rabassa, llegint uns delicats *Cap-vespres* del inspirat Angel Montanya. Acompanyada al piano, la hermosa Srta. Isolina Xuclá cantá *La barca*, d'Apeles Mestres; *El bes desitjat*, de Rafel Nogueras; *La Festa Major*, d'en Martí y Folguera, y *Lo filador d'or*, de Mossén Cinto, dant á totes ellas un delicadíssim sentiment. Espontánea y franca fou la ovació que li tributá el públich.

La segona part la componian: *La Idea de l'Art en els últims filòsops del XIX segle*, de l'important estudi de Pompeyus Gener; *Pas d'Anibal* (fragment del hermos *Canigó*) admirablement llegit pel Sr. Creuhet; *Martiri de Ramón Llull*, del Mestre en Gay Saber don Ramón Picó y Campamar, y *La bofetada*, xistosa composició d'Apeles Mestres, llegidas respectivament per nostres estimats companys en Joan Oliva Brígdman y Suriñach Senties.

Finalment, D. Joseph M. Carbonell interpretá al piano obras de Schumann, Grieg y Chopin, arrencant entusiastas aplaudiments de la concurrència.

Que no sigui aquesta la darrera vetllada qu'ens dongui «Art y Patria». La joventut porta molta forsa. ¡Pas á la joventut!

CONSERVATORI DEL LICEU

La nit del próxim passat dilluns, tingué lloch en aquest Teatre práctic, assistinhi numerosa y lluhida concurrència, la segona funció Lírich-dramática del present curs, haventhi pres part molts alumnos de abdós sexes baix la acertada direcció del mestre director general Sr. Sánchez Gavagnach y del professor de declamació Sr. Riso.

Els alumnos de declamació Srtas. Vallvé, Marín, Colorado y González, y'ls Srs. Anguelu, Arlúbins, Escamilla, Caveró y M. Marín, representaren ab notable acert en sos respectius papers las comedias en un acte «Arte y Corazón» (de Fuentes y Arjona); «Una apuesta» y «Huyendo del perejil» (de Tamayo y Baus).

Durant els intermedis s'executaren els següents números de música al piano:

«Si j'étais Roi», per las Srtas. Cuartero y Sanmarti (Adam).—«Bolero-Fanfara», per las Srtas. Ferré y Pí (David).—«Les pecheuses de Procida», per la senyoreta E. Blanco y'l Sr. Girosi (Raff).—«Canto del aratore», per el barítono Sr. Bosch, al piano la Srta. Otto (Adyn).—«Zampognaro errante», melodia pera oboe, pel Sr. Carles, al piano per P. Farré (Manneerlich).—«Las filaneras d'en Wagner», al piano per la senyoreta Palau (Listz).—«Conceixensa», melodia catalana, lletra del llorejat poeta D. Arthur Masriera, música original de la jova professora Srta. Mercé de Argila y Niqui, y cantada per la Srta. P. Rabella, acompanyada al piano per la Srta. Cantieri y al violoncello pe'l Sr. Brandia.—«Cavalcada de las Walkyrias», al piano pe'l Sr. Colomer (Brassin).—«Sinfonia en sol», pera violins, pe'ls joves Srs. Buhigas y Fuster y á piano per la Srta. Mauri (Dancila).—«Moline-ret», chor per las senyoretas alumnas de las classes de Teoria superior y Conjunt vocal, acompanyadas á dos pianos per las Srtas. L. Armengol y A. Marimón (original del mestre director Sr. Sánchez Gavagnach).

En conjunt, la interpretació dels diferents números del programa, fou molt acertada, essent aplaudits per la concurrència, especialment la sinfonia pera violins y més el gentil y hermos chor «Moline-ret», del mestre Gavagnach, y la elegant é inspirada melodia «Conceixensa», de la Srta. de Argila.

ROMEA.—Dilluns passat, ab motiu de celebrar el primer actor D. Antoni Piera la funció de son benefici, s'efectuà la *reprisa* de la comedia *L'Arch de Sant Martí*, arreglo à la escena catalana fet pe'l malaguanyat Feliu y Codina de la célebre obra *Les Ranzau*. ¡Y quin devassall de bellesas tanca! Increíble sembla que desde que va estrenarse fins ara s'hage tingut entafurada un'obra com aquesta.

Felicitém de tot cor á qui s'hage recordat de sa resurrecció.

Pe'l demés, en Piera pot estar satisfet del benefici; regalos, aplausos y un bé de Deu de concurrencia que demostrava el seu benestar escoltant *L'Arch de Sant Martí*, divinament interpretada pe'l beneficiat, en Capdevila, en Virgili, l'Olivé y la Srta. Verdier.

Després de l'obra en Piera ens llegí el *Pare-Nostre*, d'Aples Mestres, d'una manera acabada, produhint un espatech d'aplausos el poema i la bona lectura, tant es aixis, que pera apayvagarlos va veures obligat á recitar *La cigala y la formiga*, aquella poesia suggestiva y brillant del autor de *Margaridó*.

Nostre aplauso á tots.

Pera'l dilluns vinent s'anuncia el benefici de la notable primera actriu jova D.ª Adela Clemente, ab la famosa comedia *Lo dir de la gent*, d'en Pitarrá, y la en dos actes d'en Fuentes (fill) ¡*Ho sé tot!*

Desitgem á la beneficiada un plé á vessar.

NOVEDATS.—La idea que predomina en l'obra d'en Jacinto Capella, *La gent del ordre*, es ben digna d'elogi: fuctejar la hipocresia de certas fórmulas socials y posar en evidencia'l prurritio d'aquesta gent que exerceint de sensata, severa, seriosa y pulcre, comet tota mena d'infamias fredament arrapada á la creencia de que son *niñerías* de la bona societat.

¡Quína llástima que aquest assumpto, en si tan hermos, no hage sigut tractat per en Capella més profundament! Bé es vritat que l'autor es jove, y encara d'aquestas cosas, á pesar de sa observació, no pot saberne de la missa la meytat, però ab tot valia la pena de madurar més temps la seva concepció, y alashoras hauria produhit un'obra sólida. Ara com ara *La gent del ordre* no passa de ser un bosqueig, una tentativa d'obra ab frontisas balderas, cuan podían ser tan ben clavadas!... Sempre la poca consistencia desmollora las obras, porque avuy día el teatro exigeix empena de toro y no caperronadas de badallet; avuy no se'n paga la gent de la bona intenció d'un autor; vol dramas enters ó comedias acabadas; per'xó no triunfan las obras simbólicas, y costará molt el lograrho.

De tots modos hi há que alabar el bon pas d'en Jacinto Capella; ab *La gent del ordre* ha demostrat possehir condicions envejables pera'l conreu de aquest género difícil. Y aixó li regonciém, encoratjantlo á produhir altrás obras ab més fermesa. Tan de bó aviat el poguém aplaudir ab entussiasme y sense reserva.

Els personatges de *La gent del ordre* foren ben interpretats per part de las Sras. Parreño, Delhom y Morera, y els Srs. Borrás (E.), Guitart y Delhom. La *mise en scène* res deixava que desitjar.

TÍVOLI (*Teatre Líric-Catalá*).—Jo crech que l'emítr una opinió sigui ó no sigui agradable per tothóm, es cosa lícita. Donchs nosaltres, hem de declarar francament respecte al estreno del cuadro plástich *L'adoració dels Pastors*, que's va mal aconsellar al

més gran de nostres poetas místichs, gloria de Catalunya, mossén Cinto Verdaguér. Si, ho repetim; al portar al teatro al mestre se li tenia de portar en triúmfo, se li havia d'advertir que de las obras tan hermosas y tan grans com té, n'extregués un assumpto més suggestiu, més de cos enter que'l cuadro representat. ¿Per qué no inspirarse en son mateix *Canigó*, d'hont segurament n'hauria eixit una producció més grossa, capassa d'omplir el march del Tívoli?

L'adoració dels Pastors, es un'obra fluixa, molt fluixa, y per afegidura despullada del estre poétich del nostre trovador místich. Es senzillament un cuadro de tan poch *bulto* que, á no ostentar el nom gloriós de mossén Cinto, no hauria surat fins al final.

Créguinnos, ab donar á conéixer en un teatro un'obreta tan mancada d'ossamenta, va posarse en evidencia'l bon nom d'en Verdaguér, y el geni d'en Verdaguér, ab franquesa, no necessita d'aquests flachs serveys.

De la música d'en Morera res hi há que dir; molt ben adecuada al ambient de l'obra.

CLAR Y NET.

Satisfeta pot quedar la Junta directiva de la societat «Cervantes» del écsit del primer ball de disfresses celebrat el passat divendres en el teatro de Novedats.

Tant el saló de descans com la platea y escenari, presentaban un magnífich y elegant aspecte ab sos bonichs adornos y guarniments y una iluminació espléndida que res deixaba que desitjar.

També cridaba l'atenció de tothom la entrada del teatro, en la que s'hi construí exprofés una preciosa *marquesita* combinada ab molt gust artístich digne d'elogi.

Durant el ball, que estava plé á vessar, regná la major alegría y expansió entre las innumerables parellas, quins dos sexes hi estaban dignament representats.

La orquesta, dirigida pel mestre Sr. Giménez, des- empenyá'l programa ab aplausos, vegentse obligat á repetir alguns balls del seu repertori.

Pera'l próxim dissapte se prepara'l según y ultim ball, qu'es d'esperar superarà en tot al primer; lo que de debó celebrariam donat el fi benéfich á que'ls destina la distingida societat «Cervantes».

Diumenge vinent en la societat «La Camelia», se posará en escena *Lo somni de la Ignocencia*, *Una vieja y Pascual Bailón*.

El diumenge ultim en la «Asociación de Joyería y Platería» va representarshi el drama *Inocencia*, des- empenyat ab regular acert per tots els aficionats del cuadro dramátich.

En la societat «Ateneu de Sant Antoni», diumenge a la nit s'hi representà el drama del plorat Pitarra *Las curas del mas*.

En el «Niu Guerrer» las pessas catalanas, *Cura de moro*, *La capseta dels pelons* y el monòlech *Mestre Olaguer*.

En la «Familiar Obrera» de Sans, el drama *El nudo gordiano*, per la companyia del primer actor en Frederich G. Parreño.

En la societat «La luz verde», las obras catalanas *Un cop de telas* y *Los tres toms*.

En el «Círculo de la izquierda del Ensanche», el drama d'en Feliu y Codina, *Maria del Carmen*.

El dissapte, festivitad de la Candelera, tingué lloch en la societat «Sempre Avant», una representació de la sarsuela catalana del malaguanyat Colomer, *Verdadel pare y fill*, del comers de Barcelona.

En la societat «La Constancia», s'hi posà en escena'l darrer diumenge la comedia catalana *Al altra món*, que obtingué bona interpretació.

Diumenge vinent las pessas *Una calaverada* y *Lo primer dia* (sarsueleta).

Dissapte passat en el «Ateneo del Ensanche» s'hi representà el drama *Terra baixa*, que va obtenir bona interpretació per part de las Sras. Puchol, Guerra, Srta. Tresols y els Srs. Mercadé, Aymerich, López, Pujol, Saurinà y altres intérpretes. La concurrencia numerosa y distingida com sempre.

Diumenge passat en la «Jockey-Club» s'hi representaren las comedietas *Sin cocinera* y *La sola de bastos*, en quina interpretació varen obtenir els joves artistes merescuts aplausos.

Pera'l vinent diumenge están anunciadas las obras *Oratoria fin de siglo* y *El panadizo de Lola*.

En el «Centro Liberal Monárquico» del districte seté, s'hi representà el passat dissapte la popular obra del malaguanyat Feliu y Codina, *Lo mas perdut*, en quin desempenyo obtingueren justos aplausos el senyor Furquet per la bona direcció de l'obra y els demés intérpretes. Acabà la funció ab la pessa *Las Carolinas*.

Els balls de disfressas que dona aquest Centro se veuhen molt concorreguts.

El tercer ball de disfressas que tingué lloch la nit del divendres en el teatro Circo Barcelonés, á càrrech de la Societat de Artesans, va resultar encara més lluhit que'ls anteriors, abundanthi vestits capritxosos.

La vigilia de la Candelera se posà en escena en la societat «Cervantes» (Carretera de Mataró, 267), el cuadro dramátich del jove escriptor D. J. M.ª Oromí d'Arús, denominat *¡Condenado!* L'obra va obtenir molts aplausos, tant per lo que va agradar com per la execució que varen donarli el propi autor que per galanteria's prestà á pendrehi part, com els senyors Govern y Sitjes, que'l secundaren ab acert. Ademés se representà *El Arcediano de San Gil* y la xistosa comedia de D. Abelard Coma, *La primera á Barcelona* que va fer riure en extrém. Molt bé la Sra. Lostaló en tots els papers.

L'endemá dissapte una colla de pares de familia varen tenir la humorada de representar el *D. Juan de Serrallonga*, demostrant que per no haver trepitjar may taulas sabían lo que's feyan. ¡La enhorabona! Qui va rebre una ovació en el paper de D.ª Juana fou la Sra. Lostaló, estudiosa actriu.

Lo d'avuy.

“Electra” y el “Carlos V”.

... que si senyors que son dos barcos. Y potser de guerra tots dos. Es dir, més aviat considerém barco de guerra l'«Electra» que'l «Carlos V».

Al ménos el primer tira.

El según se re-tira!

SUSCRIPCIÓ PÚBLICA

destinada a augmentar els ingressos pera'l Monument a FREDERICH SOLER, quals donatius no podrán excedir de **una pesseta**, al objecte de donar a la suscripció caràcter popular.

De las cantitats recaudadas se'n farà entrega a la *Comissió Executiva del Monument*.

Suma anterior: 25'10 ptas.—D. Joseph Serra Jalcas (Sabadell) o'25 ptas.—D. J. Olzinellas, o'25 ptas.

Total: 25'60 ptas.

(*Continúa oberta la suscripció.*)

Se calcula que las flors destinadas als funerals de la Reyna Victoria valen 50.000 lliuras esterlinas, ó sia 1.250.000 pessetas.

¡Tantas llágrimas com aixugaria una cantitat aixís entre families que's moren de fam!

La vanitat dels uns que no deixi véurer la necessitat dels altres. ¡Quina lley humana més mal entesa!

A Cuba s'hi nota molta efervescencia contra la dominació del yankis.

Y's parla de que'l poble cubá vol aprobar la Constitució consignant la independència del país, nombrantse ja un President y tot.

Els yankis, está clar, tronan contra els cubans.

Al punt hont han arriat las tivantors, el millor dia s'arma la grossa.

Ah, y donchs que's creyan els *humanitaris* del Nord d'América?

Ara'ns tocará a nosaltres véurer com se las mesuran. El riure va a estonas, misters.

Com poden veurer nostres llegidors l'èxit del *Primer Certamen Literari-Musical* de CATALUNYA ARTÍSTICA ha sigut complert.

Llevat dels Jochs Florals de Barcelona, sen pochs els Certamens que hagin arriat a reunir un número de treballs tan crescut: 196 composicions literarias y 48 musicals. Lo que proba la confiança que ha merescut nostra publicació dels amants coureuhadors de las lletres patrias y del art de la música.

A tots remerciém de cor per son concurs. Resultin ó no llorejats els concurrents, sempre'ls quedará la satisfacció intima d'haver aportat una pedra més al monument de la literatura y de la música regionals.

Ara el Jurat Calificador, agobiadissim baix el pes d'un allau tan gros de treballs, se dedicará a la tasca difícil d'emetre veredictes, després d'una selecció detinguda é imparcial.

Próximament se publicará el resultat.

Un assalt. (1)

(*Historieta d'actualitat*)

COMENTARIS, EPÍLECH

XARADA

Dugas horas després d'aquella *orgia* ja molt tranquilament tothom dormia; y en tant tots a Morfeo s'entregavan, bó y somiant, aixís ho recordavan, (*Y en tanto el mundo sin cesar fa broma (?) por el píelago inmenso... de la goma.*)

L'AMO DE LA CASA.

¡Quin burgit!... pero vaja aquets *assalts* hu tothom diverteixen en excés; jo'n voldria sovint d'aquestas bromas si no fos que fan treure molts dinés.

DONYA LLUCIA.

¡Quina colla, Deu meu, de pocas soltas avuy a n'aquí casa s'han reunit... y que gorreros tots;... si no s'apaga tres llum, s'están aquí tota la nit...

UNA FILLA.

¡Quin jove més lluhit!... y ab quina gracia m' agafava ballant...; m'ha entussiasmat... pro cuan m'ha distret més ha estat llavoras que tothom á las foscas s'ha quedat.

UN'ALTRA FILLA.

M'ha deixat ben *total*; ¡dixós Camilo! sempre agafo *dos-tres* ballant ab ell;... si no l'aguanto bé, estich ben segura que allá mitj del saló cau de clatell.

UN JOVE COM MOLTS.

¡Vaya una gent més cursil ¡y quinas fillas! tenen la *dugas-cuart* com dos gatetas... ja'm creya que en aquell refresch, per postres haurían tret un' olla de mongetas.

UN JOVE COM ALTRES.

¡Quín xasco m'ha passat! al volguer *quinta* un abrás á la hermosa Montserrat cuan vam quedá á las foscas, m'equivoco y'm trobo que á sa mare li he donat.

DUGAS SENYORETAS GERMANAS.

—¿Que't sembla?

—No me'n parlis.

—¡Quins papers!

—¿Ahónt s'ha vist dar galetas...?

—Y un rebuig.

—Y tant que presumeixen.

—Ja pots dirho,

¡Y tantas pretensions!

—¡Fuig, dona, fuig...!

LA MINYONA (al endemà).

A casa un argenté hi dut la pulsera que hi trobat endressant dintre'l saló y m'ha dit el bon home cuan l'ha vista: —¿Ahónt vas ab aquest tros de llautó?

J. STARAMSA.

Solució á la del número passat.

En-mas-ca-ra-da.

(1) Vegis els dos números anteriors.

Fidel Giró, impresor.—Carrer Valencia, 311, Barcelona.

CATALUNYA ARTISTICA

SETMANARI IL·LUSTRAT de Literatura, Arts y Teatros.

Redacció y Administració: — Raurich, 20, principal. — (Xí ha bussó á la porta.)

12 planas de text degut als millors prosistas, poetas y crítichs regionals. — 4 de novela ilustrada. — 8 de folletí dramátich. — Grabats y dibuixos de notables artistas. — Cubertas en paper de seda.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: BARCELONA, trimestre 2 pessetas — FORA, mitj any 4 pessetas. — EXTRANGER un any 12 franchs. — NÚMERO CORRENT, 15 céntims. — NÚMERO ATRASSAT, 20 céntims.

FÁBRICA DE SOMBREROS

de todas classes y formas

A. GILI

ES DE LAS CASAS QUE VEN AB MES ECONOMIA

HOSPITAL, núm. 16. — BARCELONA

Vendas al engrós y al detall.

PREUS DE FÁBRICA

Casa exclussiva en

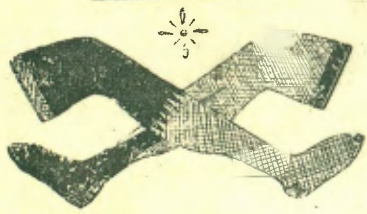
GENEROS DE PUNT

DE

CONZALO COMELLA

CARDENAL CASAÑAS (Avants Riera del Pi). núm. 10.

BARCELONA

Marca registrada.

TANCAT ELS DIAS FESTIUS

Galería Lírich-Dramática Regional

DESPATX Y ARXIU: Raurich, 20 principal.

Aquesta nova Galeria montada luxosament, ofereix als senyors autors dramátichs y músichs compositors de Catalunya, Balears y Valencia, condicions ventajosíssimas.

Respon del cobro de propietat, conta ab un escullit servey de Corresj onsa's, percibeix tan sols un 10 per 100 dintre Barcelona y un 15 per 100 per tot Catalunya y regions indicadas, inscriu gratuitament en el Registre de la Propietat Intellectuel las obras dels autors que representa, liquida al cap del mes y defensa ls drets d'autor sense retribució devant de Centres gubernatius, económichs y judicia's.

Poden els senyors autors demanar la Circular que conté las condicions de la nova

GALERÍA LÍRICH-DRAMÁTICA REGIONAL